Bosna Hersek

Genel Bilgiler ve Temel Göstergeler

Resmi Adı	Bosna-Hersek
Başkent	Saraybosna
Resmi Dil	Boşnakça, Sırpça, Hırvatça
Yönetim Biçimi	Federasyon
Başbakan	Denis Zvizdić
Yüzölçümü	51.197 km2
Nüfus	3,531,159 (2013 sayımı)
GSYİH	30.44 milyar $
GSYİH (Kişi başına)	7.623$
Para Birimi	Mark (BAM)
Zaman Dilimi	(UTC+1 - +2)
Trafik Akışı	Sağ
Telefon kodu	387
Çapraz Kur	100 TL = 36.55BAM

Türkiye-Bosna-Hersek Siyasi İlişkileri

Türkiye, Bosna Hersek'in (BH) egemenliğine, toprak bütünlüğüne ve çok etnikli yapısına saygı çerçevesinde, B-H'deki reform sürecini takip ederek atılan adımlara katkı sağlamakta ve B-H'in Avrupa ve Avrupa-Atlantik Kurumlarıyla (AB ve NATO) bütünleşmesini desteklemektedir.

B-H ile ülkemiz arasındaki üst düzey ziyaretler, ilişkilerdeki dinamizmin korunması ve işbirliği alanları yaratılması bakımından önemli rol oynamaktadır.

İki ülke arasında mevcut Parlamentolararası Dostluk Grubu'nun Türk kanadı Başkanı Sayın Hakan Çavuşoğlu, Bosna Hersek kanadı Başkanı ise Stasa Kosaraç'tır.

Türkiye'nin öncülüğünde 2009 ve 2010 yıllarında oluşturulan Türkiye- BH- Sırbistan ile Türkiye-BH- Hırvatistan üçlü danışma mekanizmaları çerçevesinde üç ülkenin Dışişleri Bakanları (bugüne kadar sırasıyla toplam (13) ve (7) kez biraraya gelmişlerdir.

Genel Ekonomik Durum

Bosna Hersek savaş öncesinde ağır sanayi alt yapısına sahip bir ülke konumundaydı ve ülkenin en büyük on sanayi kuruluşu toplam istihdamın ve üretimin yarısını karşılayacak büyüklükteydi. Bosna Hersek'deki ağır sanayi temel olarak metalürji ve kimya sanayi üzerine yoğunlaşmıştı. Bu dönemde üretim genel olarak Yugoslav iç pazarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuştu. Ancak bugün, yaşanan savaş nedeniyle pazar kaybının yanı sıra, sanayi tesisleri zarar görmüş, bu tesislerdeki makine ve teçhizat çalınmış, ülkenin sanayiye dayalı ekonomik yapısı bozulmuştur.

Savaş öncesi dönemde sanayiye dayalı olan Bosna Hersek ekonomisi günümüzde, hizmetler, bankacılık, enerji ve turizm alanlarına yapılan yatırımlarla farklı bir konuma gelmiştir.

2007 yılında yabancı yatırımlarda yaşanan keskin düşüşle birlikte halihazırda düşük düzeyde gelen yatırımlar Bosna Hersek özel sektörünün oldukça yavaş gelişmesine yol açmaktadır.

İşsizlik, Bosna Hersek'in en ciddi makro ekonomik sorunu olmaya devam etmektedir. Kayıt dışı istihdam nedeniyle işsizlik oranı gerçek değerinden daha düşük gösterilmektedir. Ülkenin önemli ekonomik sorunlarından biri de yüksek ve sürekli dış ticaret açığı olup, borçlanmasıdır.

1 Ocak 2006 tarihi itibariyle ekonominin kayıt altına alınması amacıyla başlatılan KDV uygulaması düzenli gelir elde edilmesini sağlamış, "gri pazar" faaliyetlerini, rüşvet olaylarını ve vergilendirilemeyen gelirleri büyük ölçüde denetime almıştır. Ulusal düzeydeki istatistikler iyileşme gösteriyor olsa da, halen ekonominin önemli bir kısmı gayriresmi ve kayıt altına alınamayan uygulamaları barındırmaktadır.

Bosna Hersek'in ekonomik önceliklerini; AB'ne entegrasyon, mali sistemin güçlendirilmesi, kamu yönetimi reformu, DTÖ'ne üyelik ve dinamik özel sektörü güçlendirerek istikrarlı bir ekonomik büyüme sağlamaktır.

Türkiye – Bosna Hersek Ekonomik İlişkiler

Bosna Hersek ile imzalanmış olan Serbest Ticaret Anlaşması bu ülke ile olan karşılıklı ticaretimizi arttırmamız açısından çok önemli bir vasıtadır.
Türk ihracatçıları bu pazarda güçlü olan Sırp, Hırvat, Alman, İtalyan, Avusturya, Yunan ve İspanyol firmaları ile rekabet etmektedirler.

Türkiye Bosna-Hersek Serbest Ticaret Anlaşması

Bosna Hersek ile ticari ilişkilerimizin gelişiminde 1 Temmuz 2003 tarihi itibariyle yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması (STA) önemli bir rol oynamaktadır. Ülkemizin bugüne kadar Balkanlarda imzaladığı en liberal STA olan Anlaşma ile gümrük ve eş etkili vergiler 2007 başından bu yana sıfırlanmıştır.

Türkiye-Bosna Hersek Dış Ticaret Değerleri (1 000 ABD Doları)

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	İthalat	İthalat Değişim %	Hacim	Denge
2017	348.662	12,8	268.974	-6,7	617.637	79.688
2016	308.962	5,6	288.291	15,3	597.253	20.672
2015	292.474	-9,1	250.089	45,9	542.659	42.481
2014	322.022	17,5	171.424	37,9	493.446	150.598

Pazar ile İlgili Bilgiler

Bosna Hersek pazarında başarılı olmak için pazarı komşu ülkelerle bir bütün olarak düşünüp, tüm bölgeye hitap edecek şekilde pazara girmek daha uygun olacaktır.

Bölgede yeterli sermaye birikimi olmadığı için peşin satış yerine 3-6 ay vadeli satış yapıldığı görülmektedir.

Ticari faaliyetlerin sadece karşılıklı güvene dayalı olarak yürütülmesi yetmemekte, işadamlarımızın her türlü işlemi mutlaka geçerli yasal bir belgeye dayandırması tavsiye edilmektedir.

Ayrıca ihracatçılarımız bu pazarda güçlü olan Sırp, Hırvat, Alman, İtalyan, Avusturya, Yunan ve İspanyol firmaları ile rekabet ederken, fiyat kırarak birbirlerine zarar vermemeye özen göstermelidirler. Firmalarımızın ürünlerinde farklılık yaratarak ve kaliteye önem vererek pazardan pay almaya çalışmaları hem kendileri hem de ülkemiz ihracatı için daha faydalı olacaktır.

Dağıtım Kanalları

Bosna Hersek'te pazara girebilmenin en etkili yolu, büyük toptancılarla ya da yeterli büyüklükte dağıtım filosuna sahip firmalarla işbirliği yapmaktır.
Yabancı sermayeli büyük zincirlerin son zamanlarda pazara hakim oldukları görülmektedir. Kendileri doğrudan ithalat yapabilen bu firmalarla çalışmanın en büyük avantajı, ürünlerin Bosna Hersek dışına, çevre ülkelere de satılmasına imkan veriliyor olmasıdır.

Tüketici Tercihleri

Bosna Hersek genelde tüketim toplumu özelliği göstermektedir. Ülkenin genel gelir durumu düşük olduğu için ürünlerin, kaliteden taviz vermeden uygun fiyatlarla olmasına dikkat edilmelidir.

Fiyat ve marka Boşnak tüketicinin büyük önem verdiği hususlar olup, iyi bilinen uluslararası markalar avantajlı olmaktadır. Bu yüzden de bu markalarla iyi fiyat ve iyi organize edilmiş reklam kampanyaları ile başa çıkılması mümkün olabilir. Özellikle dayanıklı tüketim mallarında Boşnak tüketici garanti belgesine, servisin olup olmadığına özellikle bakmaktadır.
Türk ürünlerinin Bosna Hersek'te diğer ülke ürünlerine karşı avantajı, çok sayıda Boşnak'ın öğrencilikleri ya da Türkiye'deki akrabalarını ziyaretleri sırasında Türk ürünlerinin yüksek kalitesine şahit olmalarıdır. Türkiye'nin ünlü markalarının halihazırda Saraybosna'da mağazaları açılmıştır.
Boşnak halkı ile olan tarihi ve kültürel bağlarımıza, kültürel etkileşime rağmen gıda tüketiminde Boşnaklarla aramızda bazı farklılıklar vardır. Bu farklılıklara savaş sırasında edinilen bazı alışkanlıkları da eklemek gerekir.

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Bosna-Hersek uzun yıllar Türk Kültürünün etkisi altında yaşamış olup, kültürel olarak pek çok benzer yönlerimiz vardır. Öne çıkan bazı farklılıklar arasında Boşnakların daha az sebze ve bakliyat tüketmeleri, daha çok et ve et ürünlerini tüketiyor olmalarını söyleyebiliriz. Firmalarımızın bu farklılıkları dikkate almaları, birbirlerini fiyat kırarak baltalamamaları, pazarı bozmamaya çalışarak kaliteli ürünlerle pazardan pay almaya çalışmaları doğru olacaktır.

Para Kullanımı

Resmi para birimi Konvertibale Mark (KM, BAM)'dir. 1 KM = 100 fennig olarak değer bulmaktadır. Demir paralar: 5, 10, 20 ve 50 fennig ile 1 ve 2 KM şeklindedir.
Kağıt paralar ise 1, 5, 10, 20, 50, 100 ve 200 KM olarak tedavülde bulunmaktadır.
KM döviz kuru EURO'ya endekslenmiş olup, 1,96 KM = 1 Euro'ya sabitlenmiştir.
Döviz değişimi bankalar, postaneler ve döviz büfelerinden yapılabilmektedir.

Bosna Hersek ile İlgili Enteresan Bilgiler

*Ulusal sembolü: Altın zambaktır.
*Bosna adını "Horion Bosona" dan alır. Eski dilde iyi insanların bölgesi anlamına gelir. Ayrıca Bosna adının Hint- Avrupa dilinde 'Su' anlamındaki 'Bosana' dan geldiği de söylenir.
*Dört yıllık Sarajevo kuşatmasının sonlarında 1995 yılında düzenlenmeye başlamış olan Sarajevo Film Festivali, Balkanların ve Güney Batı Avrupa'nın en büyük ve en önemli festivalidir.
*Dünya üzerinde kahve tüketimi en yüksek onuncu ülke Bosna Hersek'tir.
*Avrupa'da ilk Tramvay seferi 1885 yılında Saraybosna'da yapılmıştır.
*Son Bosna Kralı Stjepan Tomasevic'in öldürülüp, Bosna'nın Osmanlı egemenliği etkisiyle Jajce'de başlayan Bosnalı Hristiyanların Müslümanlığa geçmesi olayı, Avrupa tarihinde önemli ve şaşırtıcı bir olgu olarak tarihe geçmiştir.

Yaklaşan Etkinlikler

Doğu Marmara ABİGEM ve Kocaeli Sanayi Odası organizasyonunda, firmalarımızın rekabet gücünü artırmak ve dış pazarda iş ortakları bulmalarını sağlamak amacıyla yurtdışı heyet ziyaretleri ve ikili iş görüşmeleri etkinlikleri düzenlenmektedir.

Bulgaristan Heyet Ziyareti
Sofya, Plovdiv 11 – 14 Temmuz 2018

Her sektörden firmaların katılımına açık olan etkinlikte, katılımcı Türk firmaların profilleri Sofya ve Plovdiv'deki Avrupa İşletmeler Ağı partnerlerimizle veri tabanlarında duyurulmak üzere paylaşılacak ve iki farklı şehirde nokta atışı ikili iş görüşmeleri organize edilecektir.

IMTS – Uluslararası Üretim Teknolojileri Fuarı
ABD, Chicago 10 – 15 Eylül 2018

Uzay-Hava teknolojileri, otomotiv, makina, medical, enerji sektörlerini kapsayan dünyanın en büyük üretim teknolojileri fuarı ziyaret edilecektir.

FachPack - Paketleme, İşleme ve Teknoloji Fuarı
Almanya, 24 – 27 Eylül 2018

İki yılda bir düzenlenen FachPack Fuarı, Paketleme, Baskı, Etiketleme ve Depolama Teknolojileri, Paketleme Destek Üniteleri, Paketleme Malzemeleri, Paketleme Kontrol ve Geri dönüşüm alanlarını kapsamaktadır.

2016'da FachPack'e, 1.542 firma standla katılmış ve fuar; gıda, içecek, ilaç, tıbbi teknolojiler, kozmetik, kimya, otomotiv ve imalat sektörlerinde faaliyet gösteren 40.000 profesyonel tarafından ziyaret edilmiştir.

Match4Industry İkili İş Görüşmeleri Etkinliği
31 Ekim – 01 Kasım 2018

SANTEK Sanayi ve Teknoloji Fuarı ile eş zamanlı düzenlenecek etkinlik kapsamında yerli firmalarımız yurtdışından gelen firmalar ile ikili iş görüşmeleri gerçekleştirebilecektir.

Hava Durumu

18 Haziran (Pazartesi)

GÜNDÜZ

21° EN YÜKS.

RealFeel® 22°
Yağış 60%

Yer yer sağanak ve gök gürültülü sağanak yağışlar

GECE

13° EN DÜŞ.

RealFeel® 13°
Yağış 75%

Hafif yağmur

19 Haziran (Salı)

GÜNDÜZ

20° EN YÜKS.

RealFeel® 23°
Yağış 61%

Yer yer sağanaklar

GECE

11° EN DÜŞ.

RealFeel® 12°
Yağış 55%

Yağmur ihtimali

20 Haziran (Çarşamba)

GÜNDÜZ

25° EN YÜKS.

RealFeel® 28°
Yağış 61%

Yer yer sağanaklar

GECE

13° EN DÜŞ.

RealFeel® 14°
Yağış 60%

Yer yer gök gürültülü sağanak yağışlar

21 Haziran (Perşembe)

GÜNDÜZ

29° EN YÜKS.

RealFeel® 32°
Yağış 55%

Hafif yağmur

GECE

14° EN DÜŞ.

RealFeel® 15°
Yağış 60%

Yer yer sağanaklar

Önemli Adres ve Telefonlar

Türkiye Cumhuriyeti Bosna Hersek Büyükelçiliği

Büyükelçi: Haldun KOÇ

Vilsonovo Setaliste bb.71000

Sarajevo Bosnia-Hercegovina

T:Büyükelçilik Binası +387 33 568 750

Konsolosluk Şubesi +387 33 568 791 +387 33 568 792

F:+387 33 267 261 +387 33 568 777

E: embassy.sarajevo@mfa.gov.tr

Türkiye Cumhuriyeti Bosna Hersek Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Sedat YILDIZ

Vilsonovo šetalište bb, 71000

Saraybosna Bosna Hersek

T: 00 387 33 665 988

F: 00 387 33 208 562

E: saraybosna@ekonomi.gov.tr

Hotel Holiday

Zmaja od Bosne 4, 71000 Sarajevo, BiH

T: Reception: +387 (0)33 288 200, 288 300

E: reception@hotelholiday.ba

Kocaeli Sanayi Odası:

Seçkin Ökte: +90 532 366 7808

Doğu Marmara ABİGEM

Yelda Kanpara: +90 532 683 1783

Acil Numaralar

Koševo Hastanesi: +387 33 297 000

Saraybosna Havaalanı: +387 33 289 100

Acil Yardım - Ambulans: 124

Polis İmdat: 122